

- Jeg bliver glad i maven

■ At være vågevagt er en berigelse for både den døende og den pårørende - også for Herdis Damkiær, der er frivillig på Hospice Sydlyn

Svendborg: Hun har prøvet det flere gange før. Det tager frygteligt på kræfterne, men det har også været berigende hver gang, hun har våget ved et dødsleje.

Herdis Damkiær har sidet hos sin mor, sin far, sin svigerinde og nogle gode venner i deres dødsstund, og hun er blevet fortrolig med situationen. Nu er hun tilknyttet Hospice Sydlyn blandt andet som frivillig i vågetjenesten.

Hjemme på Sejstvej i Ellerup er der tyst både ude i det snedækkede landskab og inde i de varme stuer. 66-årige Herdis Damkiær udstråler ro.

Hun fortæller, at hospice er en gammel drøm, der er gået i opfyldelse for hende.

- Jeg har i mit arbejdsliv været socialrådgiver, og jeg har set mennesker, der lå på hospitalet med badeværelser og døde - alene. Det var så trist og uværdigt. Senere hørte jeg om hospice i England, og jeg blev så begejstret, at jeg sammen med nogle andre forsøgte at etablere et hospice på Sydlyn. Det var i 80'erne, og vi kaldte det Kræftcentret i Lundeborg, fortæller hun.

- Tiden var dog ikke til det, så det blev ikke til noget. Men da jeg gik på efterløn, fik jeg chancen. Og jeg blev utroligt godt modtaget, da jeg henvendte mig til Hospice Sydlyn.

- Det er så imponerende, at medarbejderne er i stand til at forholde sig til så mange mennesker. Man føler sig virkelig velkommen og værdsat, siger hun.

Rummelighed og empati

Af de mange opgaver for frivillige har Herdis Damkiær blandt andet valgt værdienfunktion og vågetjenesten.

- Jeg er ikke kreativ, så de opgaver holder jeg mig fra. Men jeg vil gerne tale med mennesker, og jeg har for eksempel hjulpet med at skrive afskedsbreve, siger hun.

- Og så hjælper jeg med at dække op i spisestuen og

sørge for, at beboerne ikke mangler hverken vådt eller tørt eller selskab.

Herdis Damkiær fortæller, at de frivillige er næsten lige så forskellige som alle andre mennesker. Dog er der egenskaber, som er nødvendige, og have empati.

- Man skal også have respekt for fagpersonalet og ikke vove sig ind på deres domæner. De frivilliges opgave er at aflaste personalet, så de får ekstra tid til deres plejeopgaver.

Tryghed for pårørende

Hospice har et vagtsystem, så man kan melde sig på over nettet, hvis man for eksempel vil tage en vågevagt. For Herdis Damkiær giver disse vagter stor mening - selv om den døende jo ikke er en person, hun kender.

- Men jeg ved af egen erfaring, hvor udmattet de pårørende bliver, og hvor vigtigt det er, at de får mulighed for at hvile sig undervejs, siger hun.

- Mens jeg våger, kan den pårørende lægge sig i samme værelse og være tryk ved, at jeg tager mig af den døende, og være sikker på at blive vækket, hvis der sker ændringer i den døendes tilstand.

- Helt konkret holder jeg i hånd, hvis jeg kan mærke, at der er kontakt. Jeg lytter, trøster og beroliger, hjælper med at drikke eller bare holder vagt ved siden af sengen, hvis patienten sover.

- Det kan være fredfyldt, og der er ikke noget skræmmende ved det. Patienten er syg og tæt på døden, og det er en god ting at kunne medvirke til at gøre livet så godt som muligt indtil det sidste, siger Herdis Damkiær.

Døden er smuk

At døden på den måde fylder meget i hendes hverdag, er ikke noget problem for hende.

■ Herdis Damkiær giver meget af sig selv og får mindst lige så meget igen som frivillig.

- Det er ikke selve døden, der er interessant, men hvordan livet er, indtil det slutter, siger hun.

- Og jeg tror, døden kan være smuk, omend tiden indtil for nogen mennesker kan være smertefuld såvel fysisk som følelsesmæssigt. Jeg har oplevet både min mor og min far "se lyset", umiddelbart for de døde, og min mands far kunne beskrive en nærhedsoplevelse, som var på samme måde. Jeg tror, der er noget med et dejligt lys i forbindelse med dødsprocessen. Man kan jo ikke vide det, men jeg vælger at tro, at det er sådan, det er, siger hun.

Og det giver også noget den anden vej.

- Jeg får det selv godt af at være der. Der er en fantastisk atmosfære på hospice. Jeg har ingen problemer med at rum-

meoplevelserne der, men kan da ikke undgå ind imellem at blive meget berørt. Så tænker jeg, at uanset om jeg og alle de andre er der eller ej, vil de mennesker være alvorligt syge, og så føles det godt at kunne medvirke til, at den sidste tid bliver så god som muligt, siger Herdis Damkiær.

- Jeg bliver glad i maven af at være der. Jeg har altid en god følelse, også når jeg går derfra. Fordi det opleves så meningsfuldt for mig.

Af Gitte Gedde
Foto: Tim K. Jensen
gige@faa.dk, thj@fyers.dk

De frivillige er en gave

■ 61 sydfynboer bruger deres fritid på at lindre og berige livets sidste timer for døende indlagt på Hospice Sydlyn

Svendborg: Hospicechef Marianne Horstmann og frivilligkoordinator Inger Kruchov er overvældede over den store opbakning. Hospice Sydlyn har fået fra starten.

61 mænd og kvinder har meldt sig som frivillige og kommer og giver en hånd med ved alle mulige små og store opgaver.

- Det er en kæmpe gave til både personale, pårørende og patienter, siger Marianne Horstmann, der fortæller, at de to informationsmøder, der blev holdt for frivillige i efteråret, blev et tillobsstykke.

- Første gang kom der 50, og næste gang yderligere 50, siger hun.

"Ansætt et sessam tale"

For at blive frivillig på Hospice Sydlyn skal man gennem en "ansættelsesamtale" med Inger Kruchov.

- Jeg er nysgerrig og stiller nogle nærgående spørgsmål om deres forhold til døden, om de har oplevelser i den forbindelse, eller hvad der

har fået dem til at melde sig som frivillig, og hvad de kan bidrage med.

- Det er vigtigt, at forventningerne er afstemt, og at de ved, hvad det vil sige at være på et hospice, siger hun og tilføjer, at de 61 personer kommer mange steder fra.

- En stor del kommer fra sundhedssektoren, hvor de måske som sygeplejersker synes, de ikke havde den fornødne tid i jobbet, men stadig har noget at give.

- Ofte kan det også være folk, der selv har oplevet en nærhed og åbenhed, som har bekommet dem vel i forbindelse med dødsfald, siger Inger Kruchov.

■ Frivilligkoordinator Inger Kruchov er overvældet over interessen for at være frivillig.
Foto: Robert Wengler

Marianne Horstmann giver et andet eksempel på en vigtig frivillig funktion:

- Det betyder kolossalt meget, at der ved måltiderne er tid til at drage omsorg for bordet som en rigtig værtinde. En som bevarer nærveret og roen ved måltidet, når for eksempel personalet er nødt til at forlade bordet for at varetage andre plejeopgaver.

- Men der er også dem, der pynter til jul, laver blomsterdekorationer, spiller til hygge eller gudstjenester eller læser op af avisen, siger hun.

- Og det er vigtigt. Hvis der for eksempel er en patient, der vil have skrevet et afskedsbrev til familien, skal man jo kunne finde en person, som man har tillid til, og som har den fornødne ro og tid, siger Inger Kruchov.

Af Gitte Gedde
gige@faa.dk

Frivillig på hospice

Der er 61 frivillige tilknyttet Hospice Sydlyn.

De hjælper med alt fra anretning af blomster, pasning af urtehaver, brevskrivning for beboere, oplæsning, vågevagter, sang og musik - alt, hvad der hører til hjemlig hygge og har sit udgangspunkt i samværet mellem mennesker.

Nogle kommer ofte, andre sjældnere.

Alle skal godkendes gennem en personlig samtale.

Læs: www.hospicesydlyn.dk

► Læs i avisen i morgen:
Hospice har forlænget mit liv to gange